

ASIA

Päätös tarkkailusuunnitelmasta Hangon Länsisataman RoRo5-laiturin muuttamisen, vesialueen ruoppaamisen ja ruoppausmassojen läjittämisen sekä satama-alueen yleisten paikallisväylien muuttamisen vaikutusten tarkkailemiseksi merialueella.

HAKIJA

Hangon satama Oy

TARKKAILUSUUNNITELMAN VIREILLETULO

Hakija on toimittanut 15.10.2025 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksyttäväksi 14.10.2025 päivätyn tarkkailuohjelman.

TARKKAILUVELVOITE

Aluehallintovirasto on myöntänyt 19.2.2025 (ESAVI/11437/2024) Hangon Satama Oy:lle luvan Hangon Länsisataman RoRo5-laiturin muuttamiselle, vesialueen ruoppaamiselle ja ruoppausmassojen läjittämiseksi mereen sekä satama-alueen yleisten paikallisväylien muuttamiselle Hangossa.

Lupamääräyksen 25 mukaan luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia merialueen vedenlaatuun Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tutkittavien aineiden valinnassa tulee ottaa huomioon hyödynnettävästä purkubetonista määritetyt haitta-aineet. Hankkeessa on lisäksi tarkkailtava meriläjityksen vaikutuksia sinisimpukkaan ja meriläjityksen vaikutusalueen pohjassa kasvaviin leviin. Tarkkailusuunnitelmaan on sisällytettävä myös jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma, jossa on esitetty vähintään valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen (978/2021) 41 §:n mukaiset tiedot. Tarkkailusuunnitelmaesitys on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen toteutuksen aloittamista.

TOIMINNAN KUVAUS

Hankkeessa saneerataan Hangon Länsisatamassa sijaitseva RoRo5-laituri. Lisäksi meriväylää nro 4110 muutetaan, uutta väyläaluetta syntyy hankkeen myötä noin 4 900 m². Nykyinen RoRo5-laivapaikka puretaan. Purettavan rampin perustuselementit käytetään rakennettavassa RoRo5-laiturissa soveltuvien osien. Laituri toteutetaan betonielementtirakenteena sekä putkiponttiseinärakenteena. Laiturisanerauksen kokonaispituus on noin 305 m (RoRo5-laituri noin 220 m ja laiturin peräporttiramppi 40 m + 45

m). Kaivettavat louhe- ja murskemateriaalit käytetään laiturin taustatäyttöihin (noin 80 000 m³kr). Muut materiaalit siirretään myöhemmin joko maankaatopaikoille tai Koverharin sataman täyttöihin. Purettavan rampin kansirakenteista ja purettavasta eroosiosuojalaatasta saadaan betonimursketta noin 1 300 m³rtr, jotka sijoitetaan rakennettavan laiturin taustatäyttöön.

Laiturialtaassa suoritetaan massanvaihto (12 500 m³kr) noin 15 m:n leveydeltä ulottuen korkeuteen N2000-15,85 m. Lisäksi vesialueelta ruopataan 1 600 m³kr. Laiturialtaan nykyinen haraussyvyys on N2000+8,43 m. Hankkeen myötä haraussyvyys muuttuu 9,9 m:iin, joka on sama kuin suurimmassa osassa satama-allasta. Massanvaihtoalueelta kuljetetaan meriläjitykseen 8 000 m³kr. Pilaantuneet massat (ruoppaus 1 600 m³kr ja massanvaihto 8 000 m³kr) välivarastoidaan satama-alueelle.

Meriläjitysalue sijaitsee hankealueesta kilometri etelään väylien nro:t 4110 (Hangon meriväylä), 4055 (Kistskär-Tulliniemi) ja 4130 (Väylä Hangon telakalle) risteyskohdassa. Läjitysalue on väylän nro 4110 väyläalueella. Läjitysalueen syvyys on keskimäärin 34 m. Läjitysalue on lähimmillään 190 m Tulliniemen luonnonsuojelualueen (Natura2000, FI0100006) rajasta itään.

Työt pyritään tekemään yhden avovesikauden aikana ja niiden yhtäjaksoinen kesto on noin 6–8 kuukautta.

TARKKAILUSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Tarkkailu suoritetaan rakennusvuoden aikana. Hankealueella tehtävää vesinäytteenottoa sekä haitta-ainetarkkailua tehdään ennen töiden aloitusta, töiden aikana sekä töiden jälkeen. Läjitysalueella tehtävää vesinäytteenottoa sekä haitta-ainetarkkailua tehdään ennen läjitystöiden alkua, läjitystöiden aikana sekä läjitystöiden loputtua kuukauden sisään töiden loppumisesta. Haitta-ainenäytteenottoa jatketaan tarvittaessa, jos näytteistä todetaan kohonneita haitta-ainearvoja.

Näytteitä otetaan 1 kk välein rakennustöiden aikana ja kertaluontoisesti 1 kk rakennustöiden päättymisen jälkeen. Meriläjitystoiminnan ollessa aktiivista läjitysalueelle ja sen läheisyyteen perustetaan kaikkiaan kolme uutta näytteenottopistettä, joista otetaan vesinäytteet ennen läjitystoimien aloittamista, läjitystoiminnan aikana sekä niiden päätyttyä.

Vesinäytteenotossa toimitaan ympäristöhallinnon suositusten mukaisesti (Näykki & Väisänen, 2016). Vesinäytteet otetaan syvyydestä 1 m, 5 metrin välein vesipatsaasta havaintopaikan syvyyden mukaisesti, sekä metrin pohjan yläpuolelta. Vesinäytteenotossa kirjataan tyypilliset kenttähavainnot sekä analysoidaan sameus, kiintoaine, happi, pH, saliniteetti, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi sekä a-klorofylli. Lisäksi näytteenoton yhteydessä huomioidaan havaittavissa olevat poikkeavuudet ympäristössä tai näytteiden laatuun mahdollisesti vaikuttavat poikkeukselliset tekijät. Näytteet analysoidaan akkreditoidussa ympäristölaboratoriossa.

Vesimassasta otetaan haitta-ainenäytteet näytepisteeltä H8 pohjasyvyydeltä ennen rakennustöiden aloittamista ja niiden päätyttyä. Tarkkailuohjelmassa huomioitavat vesinäytteistä analysoitavat haitta-aineet tarkentuvat purkubetoninäytteiden valmistuttua. Haitta-ainemääritykset teetetään akkreditoidussa laboratoriossa.

Meriläjityksen vaikutuksia merialueeseen tarkkaillaan droonikuvauksella. Droonilla otetaan ilmakuva meriläjitysalueesta kerran päivässä meriläjityksen ollessa käynnissä. Kuvasta havainnoidaan samentumisen mahdollinen leviäminen. Mikäli samentuminen droonikuvien perusteella leviää lähialueen riutta-alueille, niiden sinimpukka- ja pohjalevyähteisöjä tarkkaillaan vedenalaisella kartoituksella läjitystöiden jälkeen. Läjitysalueen ympärillä olevat potentiaaliset riutat inventoidaan ennen läjitystä. Työ toteutetaan veneestä laskettavan videokameran avulla.

Videoiden tulkinnan perusteella määritetään pohjanlaatua, sinisimpukoiden tiheyttä ja syvyysjakamaa sekä eri levävyöhykkeiden syvyysrajoja. Raportissa annetaan arvion luontotyyppin edustavuudesta ja esitetään tulokset karttoina, taulukoina ja valokuvina. Hankkeen eliöstövaikutusten selvittämiseksi läjitysalueen ympäriltä tunnettujen riuttojen sinisimpukat ja levät inventoidaan läjitystyön päätyttyä. Samoin Norra Lergrundet -saaren länsipuoli inventoidaan. Inventointi tehdään, mikäli droonikuvauksen perusteella sameusvaikutus yltää näille alueille asti.

Rakennustöiden aikana pidetään yllä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa, joka vastaa jätelain (978/2021) 41 § vaatimuksiin. Pulveroidusta purkubetonista otetaan haitta-ainenäyte ennen sen uusiokäyttöä. Purkubetonin haitta-aine näytteet otetaan vesiluvan lupamääräyksien 11 ja 12 mukaisesti.

Ruopatut meriläjityskelvottomat sedimentit kuivataan muutaman päivän ajan satama-alueen pohjoisosassa. Kuivatuksessa erittyvän suotoveden laatua ei esitetä tarkkailtavan. Suotovettä syntyy niin vähän, ettei siitä saada näytteitä helposti.

Vesistötarkkailun yhteydessä kerätyt vesinäytetulokset raportoidaan valtakunnalliseen ympäristötietojärjestelmään voimassa olevien ohjeistusten mukaisesti. Ruoppaus- ja läjitystöiden tarkkailun tulokset kootaan yksittäiseen raporttiin, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle. Raportissa esitetään näytteenoton tulokset ja arvioidaan mahdollinen tarve jälkitarkkailulle, perustuen havaittuihin muutoksiin vedenlaadussa ja muihin ympäristövaikutuksiin. Raportti toimitetaan valvovan viranomaisen lisäksi tiedoksi Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

ASIAN KÄSITTELY

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt tarkkailuohjelmista lausuntoa Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Hangon kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta sekä Länsi-Uudenmaan kalatalousalueelta. Länsi-Uudenmaan kalatalousalue ilmoitti, ettei se anna lausuntoa asiassa. Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen antoi asiassa lausunnon, joka on päivätty 28.11. 2025. Hangon kaupungin

terveydensuojeluviranomainen antoi asiassa lausunnon, joka on päivätty 25.11.2025. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomainen ei antanut lausuntoa.

Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että tarkkailusuunnitelma on selkeästi laadittu lupamääräyksen mukaisesti. Lisäksi lausunnossa todetaan, että koska purkubetoninäytteiden tulokset ovat saatavilla vasta töiden alettua ensimmäisen vesinäytteenoton jälkeen, tulisi vesinäytteiden analysointi ennen töiden aloitusta olla riittävän laajaspektrinen. Lausunnossa tuodaan myös esiin, ettei pilaantuneiden massojen suotovesiä tulisi imeyttää maaperään, mikäli suotovesiin liittyy haitallisia aineita. Lausunnossa todetaan myös, että pilaantuneiden ruoppausmassojen loppusijoituspaikan valinnassa tulisi huomioida kuivattujen ruoppausmassojen haitallisuus.

Hangon kaupungin terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa tarkkailuohjelmasta. Lausunnossa kuitenkin todetaan, että hankkeen lähialueella sijaitsee yleisiä uimarantoja. Mikäli tarkkailussa todetaan seikkoja, jotka voivat vaikuttaa uimaveden laatuun, on tästä ilmoitettava uimaveden laatua valvovalle terveydensuojeluviranomaiselle, Eteläkärjen ympäristöterveydelle ainakin 15.6.-31.8. välisenä aikana.

Uudenmaan ELY-keskus varasi luvanhaltijalle mahdollisuuden antaa vastine annettuihin lausuntoihin. Hangon Satama Oy antoi vastineensa 4.12.2024. Vastineessaan Hangon Satama Oyi toteaa, että tarkoitus on aloittaa pilaantuneiden ruoppausmassojen siirto välittömästi maaperänäytteiden analyysin jälkeen, jolloin määritetään sopiva loppusijoituspaikka. Ainoa tapa suotovesien hallinta on imeyttämällä ne maaperään siten, että mahdolliset haitta-aineet jäävät maan pintakerrokseen. Kun maamassat siirretään lopulliselle vastaanottopaikalle, murskepintaiselta kenttälueelta poistetaan 100-150 mm maata, johon suotovedet on imeytetty. Tämä poistettu maa korvataan uudella murskeella. Ennen uuden murskeen levitystä voidaan maaperä tarkistaa maaperänäytteillä (jos ruoppausmassoista löytyy haitta aineita), ettei haitallisia aineita ole jäänyt jäljelle maaperään.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue hyväksyy 14.10.2025 päivätyn tarkkailusuunnitelman seuraavin täsmennyksin ja täydennyksin.

- Havainnot mahdollisista vaikutuksista uimaveden laatuun läheisillä uimarannoilla 15.6.-31.8. välisenä aikana tulee ilmoittaa Eteläkärjen ympäristöterveydelle.
- Tarkkailuraportti tulee toimittaa viimeistään puolen vuoden kuluttua töiden valmistumisesta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Päätöksen mukaisesti täydennetty tarkkailu antaa ennalta arvioiden riittävästi tietoa hankeen vaikutuksista merialueella. Asiasta annetut lausunnot on huomioitu päätöksessä.

TARKKAILUOHJELMAN VOIMASSAOLO JA MUUTTAMINEN

Päätöksen mukaisesti täydennetty tarkkailuohjelma on voimassa luvan mukaisen hankkeen ja tarkkailuohjelman mukaisten tarkkailututkimusten ajan. Tarkkailuohjelmaa voidaan muuttaa viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianomaisen taikka sellaisen rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön vaatimuksesta, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät. Pieniä muutoksia mm. tarkkailun havaintopaikkoihin, määrittelyyn, tarkkailun suoritustapaan tai tarkkailututkimusten aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Uudenmaan ELY-keskuksen kirjallisesti hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrää vesilain 15 luvun 9 §:n nojalla, että päätöstä on noudatettava oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta, sillä hankkeen toteutus on alkamassa tammikuussa 2026.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki (587/2011)
Hallintolaki (434/2003)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tarkkailusuunnitelman käsittelystä perittävä maksu on 800 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksun määräytymisperusteena on valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) ja sen liitteenä oleva maksutaulukko. Tarkkailusuunnitelman käsittelystä perittävä maksu on 80 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ohjelman käsittelyyn kului 10 tuntia.

PÄÄTÖS SÄHKÖISESTI

Hakija

Hangon Satama Oy

Tiedoksi

Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Hangon kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja
 ympäristökeskus/kalatalousviranomainen
 Länsi-Uudenmaan kalatalousalue

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Uudenmaan ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Uudenmaan ELY-keskuksen Internet-sivuilla.

Tieto päätöksestä julkaistaan myös Hangon kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea kirjallisesti oikaisua Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin päätökseen. Oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on 15.01.2026 Ohje oikaisukeinon käyttämisestä on liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallin-järjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kimmo Nieminen ja ratkaissut ylitarkastaja Ilppo Kajaste. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Oikaisuvaatimusohje
 Tarkkailuohjelma 14.10.2025

Tämä asiakirja UUELY/15029/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/15029/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nieminen Kimmo 09.12.2025 12:10

Ratkaisija Kajaste Ilppo 09.12.2025 12:11